

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
14 martie 2025
Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele dat pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Focul topește ceara, dar căleşte oțelul. Odinioară, după cât se spune, pe vremea când mai trăiau zânele, pădurile din munții de la miazăzi erau mult mai stufoase decât astăzi, erau cele mai înalte păduri care se ridicau până la țărmurile mării. Și tot pe-atunci se zice că trăia un cneaz vestit de crud, care-ngrozise cu răutatea lui toți oamenii din munți.

Iar în pădurile acelea era un trunchi ce-și înălțase coroana până-n nori. Cneazul nu putea să îndure să fie ceva prea mare pe pământ. I se părea că i-ar știrbi din strălucirea pe care-o avea el.

A poruncit deci unui pădurar, pe nume Noe, să taie trunchiul până seara, să-l facă bucățele pentru foc.

A tăiat pădurarul trunchiul, dar acesta, când s-a prăvălit, l-a izbit cu o rămurică. Iar rămurelele cele mai mici ale copacului erau mai mari decât cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi. Atât de tare l-a lovit această rămurică pe pădurar, încât el a căzut bolnav.

Din fericire, avea Noe un vecin bun. Se numea Ion. L-a chemat la coliba lui și l-a rugat să facă el trunchiul bucăți, altminteri cneazul o să-l osândească*. S-ar putea întâmpla să-i ia și viața, pentru că nu i-a împlinit toată porunca.

Vecinul, Ion, era un om prea cumsecade și s-a-nvoit să plece la pădure. Dar, cum a dat o dată cu toporul în trunchiul doborât de Noe, s-a ivit o scorbură.

„Într-un copac atât de falnic să fie scorbură?!” și-a zis în sine Ion. „Mare minunăție! Zău așa...” Și a mai dat încă o dată cu toporul.

Scorbura s-a lărgit mai tare. A curs din ea toată făina de putregai. Și în făină s-a văzut o piatră nestemată, mare cât oul de găină. A luat îndată piatra și a fugit cu ea la Noe.

— Tu ai doborât trunchiul, a spus el, piatra este a ta. S-o stăpânești în bună pace.

— Cinstite prieten, a grăit și Noe, nu-i drept ce faci. Tu ai aflat această piatră, ție ți se cuvine să o stăpânești cu sănătate...

Pe când se îmbiau ei astfel, a auzit și cneazul de piatra nestemată. A-ncălecat pe calul cel mai iute și, năvălind la casa cea săracă a lui Noe, a răcnit tare:

— Eu sunt acela care a dat poruncă să se doboare trunchiul din pădure, eu sunt stăpânul vostru al tuturor, deci piatra e a mea! Iar vouă o să vă tai capetele, pentru c-ați îndrăznit să o atingeți!

Cum a rostit cuvintele acestea cneazul, și cum a vrut să prindă-n mână piatra nestemată, din ea a izbucnit o flacăra ce l-a cuprins și l-a-mpietrit pe loc.

S-au uitat oamenii mai bine și au văzut pe zâna cea bună a pădurilor în vâl de horbote* și păr bălai pe umeri. A rostit zâna:

— Tu, Noe, ai o fată și Ion are-un flăcău. Ei se-ndrăgesc de mult. A lor să fie piatra și să trăiască împreună fericiți...

Abia atunci s-au dumirit cei doi vecini că zâna bună a pădurilor orânduise astfel lucrurile ca să le-ncerce cinstea tuturor și să se săvârșească totul după dreptate.

Au împlinit deci voia zânei și au făcut o nuntă mare feciorului și fetei care se îndrăgeau.

Au trăit apoi multă vreme cu toții, îndestulați și mulțumiți, acolo, în pădurea cea-naltă din munții de la miazăzi, că se dusesse vestea despre ei până la țărmul mării cea veșnic zbuciumată și încă mai departe.

Alexandru Mitru, *Piatra nestemată*

*horbotă – dantelă

*a osândi – a condamna, a pedepsi

B.

M-am întors din vacanță. Am fost în tabără și a fost foarte frumos.

Când am ajuns cu trenul în gară, ne așteptau toți părinții pe peron. Era tare de tot: toată lumea striga de zor, unii plângeau că nu-și găsiseră mamele și tații, alții râdeau de bucurie că-i găsiseră, șefii echipelor fluierau să stăm aliniați, angajații de la gară fluierau și ei pentru ca șefii echipelor să nu mai fluiera, le era teamă că din cauza lor o să plece trenurile, după care i-am văzut pe mama și pe tata, și a fost atât de grozav, că nici nu știu cum să vă povestesc... [...]

Eram foarte bucuros când am ajuns acasă, mirosea atât de frumos, am urcat în camera mea plină de jucării, apoi mama s-a dus să facă de mâncare, și abia aștept, pentru că mâncarea din tabără era bună, dar mama gătește cel mai bine din lume, și, chiar dacă nu-i iese vreo prăjitură, tot e mai bună decât orice ați mâncat vreodată. După aceea, tata s-a așezat pe fotoliu ca să-și citească ziarul.

— Și eu ce fac acum? l-am întrebat.

— Ce știu eu? a zis tata. Poate ești obosit după drum, du-te în camera ta să te odihnești.

— Da' nu sunt obosit.

— Atunci du-te și te joacă.

— Cu cine?

— Cu cine, cu cine...Ce-ntrebare! Cu nimeni, presupun.

— Da' nu știu să mă joc singur. Nu-i corect! În tabără eram o grămadă și mereu aveam câte ceva de făcut.

— Atunci tata și-a pus ziarul pe genunchi, a făcut ochii mari și mi-a zis:

— Aici nu mai ești în tabără. Așa că fă bine și du-te să te joci singur!

Am început să plâng, iar mama a venit din bucătărie.

— Hai că începe bine, a zis ea și m-a mângâiat.

Apoi mi-a spus că, până e gata masa, aș putea să mă duc în grădină să mă joc și poate o chem și pe Maria-Edwina care tocmai s-a întors din vacanță.

Maria-Edwina este fata domnului și doamnei Frunzăverde, vecinii noștri. [...]

De când n-o mai văzusem. Maria-Edwina se bronzase tare de tot la față, și cu ochii ei albaștri și părul blond îi stătea foarte bine. Nu, pe bune, chiar dacă e fată, e grozavă de tot.

— Cum a fost în vacanță? m-a întrebat Maria-Edwina.

— Tare de tot! i-am răspuns eu. Am fost în tabără, unde erau mai multe echipe, și echipa mea era cea mai bună, se numea Ochi-de-Linx, iar eu eram șeful.

— Credeam că șefii sunt tipi mai mari, mi-a zis ea.

— Da, dar eu eram ajutor de șef și el nu făcea nimic fără să mă întrebe pe mine. Adică, în realitate, eu comandam.

— Și erau și fete în tabără? m-a întrebat Maria-Edwina.

— Bineînțeles că nu! Era prea periculos pentru fete. Făceam niște chestii extraordinare, iar eu am și salvat doi tipi de la înec.

— Cred că inventezi, mi-a zis ea.

— Cum să inventez? am sărit eu. De fapt, trei, nu doi! Uitasem de unu. Apoi am câștigat concursul de pescuit, am prins un pește uite-așa de mare!

Și-am întins brațele cât am putut, iar pe Maria-Edwina a pufnit-o râsul, de parcă nu mă credea. Și nu mi-a convenit; ce-i drept, nu poți deloc să vorbești cu fetele.

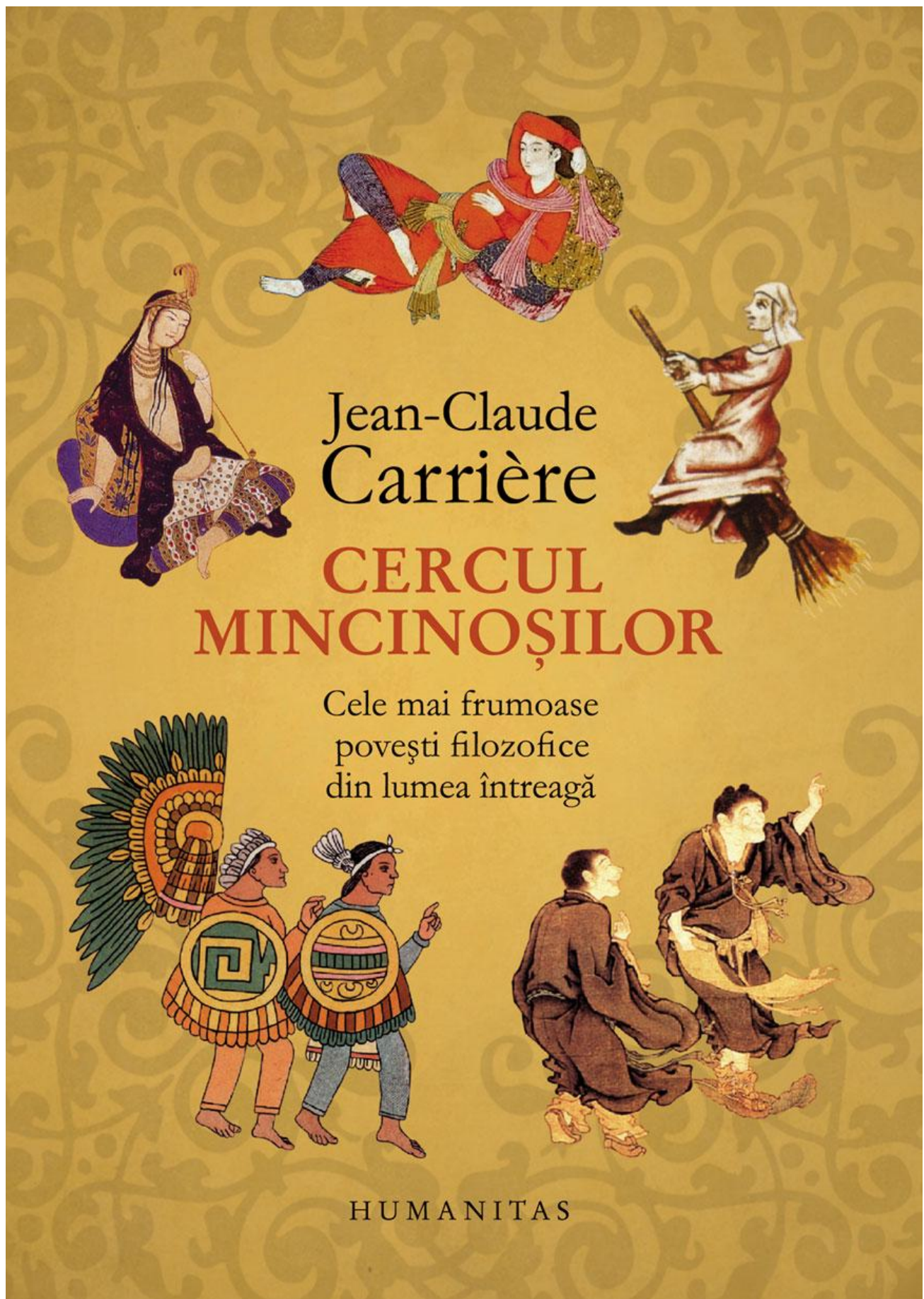
Pe urmă, i-am povestit cum i-am ajutat pe polițiști să prindă un hoț care se ascundea în tabără, apoi cum am înotat până la far și înapoi, iar toată lumea își făcea griji pentru mine, dar, când m-am întors pe plajă, m-au felicitat toți și mi-au zis că sunt un mare campion, și apoi cum prietenii mei din tabără s-au rătăcit prin pădure, unde erau o grămadă de animale sălbatice, iar eu i-am găsit. [...]

Când am intrat în casă, tata s-a uitat la mine:

— Zi, Nicolas, te-ai întâlnit cu prietena ta? Ești mai binedispuș?

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Micuțul Nicolas în vacanță*,
traducere de Raluca Dincă

C.

www.humanitas.ro

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Conține o singură semivocală fiecare cuvânt din seria:
 - a) „această”, „fotoliu”.
 - b) „campion”, „făcea”.
 - c) „credeam”, „doamnei”.
 - d) „înapoi”, „trăiască”.

2 puncte
2. Numărul literelor este mai mare decât numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - a) „binedispus”, „chem”.
 - b) „era”, „extraordinare”.
 - c) „felicitat”, „odinioară”.
 - d) „plângea”, „trunchiul”.

2 puncte
3. Sinonimele potrivite în context pentru cuvintele subliniate în enunțul: „Cneazul nu putea să îndure să fie ceva prea mare pe pământ. I se părea că i-ar știrbi din strălucirea pe care-o avea el.” sunt, în ordine:
 - a) să pătimizească, ar mări, orgoliul.
 - b) să refuze, ar elimina, renumele.
 - c) să suporte, ar micșora, măreția.
 - d) să viețuiască, ar spori, semeția.

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Notează, din textele A și B, câte un cuvânt aparținând câmpului lexical al naturii. **2 puncte**
5. Alcătuieste o propoziție negativă în care să utilizezi la modul imperativ verbul subliniat în enunțul: „— Zi, Nicolas, te-ai întâlnit cu prietena ta?” **2 puncte**
6. Identifică, în secvența următoare, două verbe aflate la timpuri diferite, pe care le vei preciza: „Credeam că șefii sunt tipi mai mari, mi-a zis ea.” **2 puncte**
7. Transcrie, din secvența următoare, un substantiv articulat nehotărât și un substantiv nearticulat, pe care le vei preciza: „Era prea periculos pentru fete. Făceam niște chestii extraordinare, iar eu am și salvat doi tipi de la înec”. **2 puncte**
8. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi” și „Adică, în realitate, eu comandam”. **2 puncte**
9. Construiește o propoziție simplă, în care substantivul comun „tigru”, la numărul plural, articulat hotărât, să aibă funcția sintactică de subiect. **2 puncte**
10. Rescrie corect următorul enunț: *De fapt, noi venisem acolo, la marginea plajei, sperând că vei venii și tu.* **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează două idei principale din textul A. **6 puncte**
2. Notează, din textul A, două intenții pe care le-a avut zâna cea bună în privința oamenilor. **6 puncte**
3. Precizează două atitudini diferite ale copiilor întorși din tabără, așa cum rezultă din textul B, ilustrându-le cu câte un exemplu. **6 puncte**
4. Explică, în 30-50 de cuvinte, ce soluție găsește mama lui Nicolas, atunci când băiatul se plânge că nu are cu cine se juca. **6 puncte**
5. Prezintă, în 50-70 de cuvinte, o semnificație a secvenței din textul A: „A tăiat pădurarul trunchiul, dar acesta, când s-a prăvălit, l-a izbit cu o rămurică. Iar rămurelele cele mai mici ale copacului erau mai mari decât cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi. Atât de tare l-a lovit această rămurică pe pădurar, încât el a căzut bolnav. Din fericire, avea Noe un vecin bun. Se numea Ion. L-a chemat la coliba lui și l-a rugat să facă el trunchiul bucăți, altminteri cneazul o să-l osândească”. **8 puncte**
6. Care este, în opinia ta, rolul poveștilor în viața unui copil? Justifică-ți răspunsul, în 50-70 de cuvinte, referindu-te la textele B și C. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că Nicolas îi povestește Mariei-Edwina că a salvat una dintre ființele apărute pe coperta cărții *Cercul mincinoșilor* de Jean-Claude Carrière.

Scrie un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți întâmplarea pe care Nicolas i-o relatează Mariei-Edwina.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.